

Abstrakt

Z publikovaných výzkumů vyplývá, že osamělost negativně ovlivňuje psychické i fyzické zdraví a objevuje se napříč všemi věkovými skupinami. Oblast osamělosti však není v českém prostředí dostatečně prozkoumána a ani ve světovém měřítku stále není dostatek studií se zaměřením na osamění u lidí s duševním onemocněním. Tato práce proto přispívá k otevření této problematiky pohledem sociální práce, která může dobře reagovat na výzvy, které osamělost vnáší do životů lidí s duševním onemocněním.

V teoretické části se věnuji vymezení skupiny diagnóz nazývané jako „vážná duševní onemocnění“. Společným znakem diagnóz z této skupiny je vážné narušení běžného a sociálního fungování jedince. Následně definuji osamění, jeho druhy a teoretický rámec, který poskytuje vhled do problematiky. Dále představuji základní zkoumané oblasti, na které navazuje řešerše studií zabývajících se zkoumáním osamělosti u lidí s duševním onemocněním.

Cílem práce bylo odpovědět na hlavní výzkumnou otázku: „Jak prožívají osamělost lidé s vážným duševním onemocněním?“ K jejímu zodpovězení byla použita metoda interpretativní fenomenologické analýzy, která nabízí flexibilní přístup k výzkumu a dává prostor k respondentově interpretaci. Výzkum byl realizován s klienty sociální služby, která přímo pracuje s lidmi s vážným duševním onemocněním. Na základě výpovědí respondentů byl přiblížen pohled na prožívání osamělosti u lidí s vážným duševním onemocněním.

Z interpretovaných výpovědí lze říct, že respondenti vnímají osamění jako nechtěný stav, kdy nemají nikoho, kdo by pro ně byl oporou a mohli s ním hlouběji sdílet své prožitky. Významnou roli hraje zklamání z předešlých vztahů a charakteristika jejich onemocnění, které je natolik závažné, že narušuje jejich sociální fungování. Dále je to práce se sebezříjetím, míra sebedůvěry a participace v terapeutickém procesu. Všechna tato zjištění přibližují problematiku osamění u lidí s duševním onemocněním a otevírají příležitosti pro další zkoumání tohoto tématu v českém prostředí.